

BELOKRANJEC

April 2026, št. 4/XXIX

ROBOTSKE KOSILNICE ZA ZAHTEVNE TERENE

SEGWAY NAVIMOW X430

- 4WD pogon
- do 3.000 m²
- do 84 % naklona
- širina košnje 43 cm

2.799,00 €

Z DDV

RUBY BP 550

- daljinsko upravljanje
- profi daljinec
- brezkrtačni pogoni
- širina košnje 55 cm

Za od

2.399,00 €

Z DDV

BREZPLAČNA DOSTAVA - pokličite za ponudbo!

SERVIS IN TRGOVINA COLIBRI
JOH BOJAN S.P.

www.colibri.si | 07 30 51 812 | 07 30 58 188

IZGUBILI STE ALI POŠKODOVALI SVOJE AVTO KLJUČE?

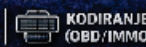

- Izdelava in programiranje
- Diagnostika in kodiranje
- Popravilo daljinskih ključev

NASPROTI POŠTE | KOLODVORSKA 45, ČRNOMELJ

IZDELAVA
KLJUČEV

KODIRANJE
(OBD/IMMO)

MENJAVA
BATERIJ

MENJAVA OHIŠJA NA AVTOKLJUČIH

EXPRES SERVIS

Stipo Vardič s.p.

☎ 040 727 521

OGRAJE IN NADSTREŠKI IZ NERJAVEČEGA JEKLA

Izdelujemo in montiramo ograje in nadstrešnice iz nerjavečega jekla po vaših željah ali s pomočjo naših predlogov: hitra montaža brez vidnih varov, brez varjenja na montažnem mestu.

ITC Kovinska priprava d.o.o., Gor. Lovkvice-4, Metlika

G: 041 673 453
T: 07 30 50 630
www.itc-nemanic.si

STEKLARSTVO

Gregor Kastelic s.p.
Metlika, tel.: 07 36 35 190

Vsa garažna vrata na enem mestu - tel. 040 974 470

INSTALATERSTVO
"BBOSS"

041 561 103

OGREVANJE VODOVOD KLIMA

ENOSTAVNA IN VARNA POT DO RABLJENEGA VOZILA!

PREVERITE PONUDBO NA **VRTIN.SI**

Kočevje 21, Črnomelj
07 356 61 06

POGOVARJALI SMO SE Z

dr. ROKOM BRAJKOVIČEM

SIL GEOLOŠKIH PROCESOV NE MOREMO USTAVITI, LAHKO SE JIM LE PRILAGODIMO

V ČASU, KO SE VSE POGOSTEJE SOOČAMO Z VPRAŠANJI O PRIHODNOSTI NAŠEGA PLANETA, POSTAJA RAZUMEVANJE NARAVE IN PROCESOV, KI OBLIKUJEJO ZEMLJO, POMEMBNEJŠE KOT KADARKOLI PREJ. PRAV GEOLOGIJA NAM PONUJA VPOGLED V DOLGOROČNE SPREMEMBE OKOLJA, HKRATI PA NAS PREKO HIPNIH GEOLOŠKIH POJAVOV UČI, KAKO KRHEK JE LAHKO NAŠ ŽIVLJENJSKI PROSTOR. OB DNEVU ZEMLJE SMO SE POGOVARJALI Z DR. ROKOM BRAJKOVIČEM, GEOLOGOM, ZAPOSLENEM NA GEOLOŠKEM ZAVODU SLOVENIJE. V SVOJEM RAZISKOVALNEM DELU POLEG STROGO GEOLOŠKIH VPRAŠANJ POVEZUJE STRATIGRAFIJO Z RAZLIČNIMI AKTUALNIMI VPRAŠANJI OD ARHEOLOGIJE, KMETIJSTVA PA VSE DO VAROVANJA OKOLJA. SOGOVORNIK - BELOKRANJEC, KI DANES ŽIVI IN DELA V LJUBLJANI, A SE POGOSTO VRAČA TUDI V DOMAČE KRAJE - OPOZARJA, DA NARAVNE DANOSTI NAŠEGA PROSTORA NISO SAMOUMEVNE.

Njegove raziskave kamnin, sedimentov in zgodovine Zemlje razkrivajo zgodbe, stare milijone let, a hkrati ponujajo zelo konkretne odgovore na izzive današnjega časa – od trajnostnega upravljanja naravnih virov do prilagajanja na podnebne spremembe. V pogovoru smo se dotaknili njegove strokovne poti, pomena geologije za vsakdanje življenje ter odgovornosti, ki jo imamo kot družba do okolja, v katerem živimo.

KAJ VAS JE PRAVZAPRAV PRITEGNILO NA PODROČJE GEOLOGIJE IN RAZISKOVANJE ZEMLJE?

Pred vpisom na študij sem o geologiji vedel enako kot vsi – malo oz. tisto, kar se učimo v šoli. Največ sem o geologiji spoznal v Gimnaziji in si rekel, da hočem študirati nekaj specializiranega. V tistem času se mi je to zdela geologija. Med študijem sem spoznal, da je geološka veda enako zelo široka, svojo specializacijo pa sem našel oz. uresničil z doktorskim študijem. Moja zgodba o tem, kako sem prišel v raziskovanje v geologiji torej ni ena tistih "to sem si od vedno želel", ampak bolj "tukaj sem se našel".

KOLIKO JE ODRAŠČANJE V BELI KRAJINI VPLIVALA NA VAŠO RAZISKOVALNO POT?

Lahko bi rekel, da sem bil med odraščanjem veliko v naravi, z družino smo se potikali naokoli vsak vikend, tudi med tednom sem čas preživljal zunaj. To mi je še vedno zelo ljubo in tudi v svojem delu sem veliko na terenu. Med študijem na Oddelku za geologijo (NTF UL) je to, da sem Belokranjec, vplivalo tako, da sem si izbral mentorja – enako Belokranjca prof. dr. Boštjana Rožiča. Drugače pa še vedno vpliva. Bela krajina je geološko slabo raziskana, hkrati pa je pri nas veliko izzivov, na katere lahko pomaga odgovoriti geolog. Da bi torej spoznali kaj več o našem okolju, svoje raziskave delno usmerjam tudi v Belo krajino.

KAKO LAHKO GEOLOGIJA POMAGA, DA BOLJE RAZUMEMO OKOLJE, V KATEREM ŽIVIMO?

Geologi lahko razložimo zgradbo pod površjem – tam pa je za naš obstoj skritih veliko dobrin, ki jih uporabljamo, npr. pozemna pitna voda, minerali, surovine. Vedenje o pod površju tudi bistveno prispeva k razumevanju ogroženosti določene lokacije geološko pogojenih nevarnosti (plazovi, potresi,...). Dodatno se moramo zavedati, da ravno geološka podlaga predstavlja osnovo, na kateri se razvijejo tla in delno pogojeno tudi biotska raznovrstnost. Rečemo lahko torej, da je geologija ključna za razumevanje našega okolja.

VAŠE RAZISKAVE VKLJUČUJEJO STRATIGRAFIJO – KAKO LAHKO TA ZNANJA UPORABIMO PRI VAROVANJU OKOLJA?

Stratigrafija je področje geologije, ki razporeja kamnine po času in okolju nastanka in jih na podlagi tega proučuje. To delitev lahko nato uporabimo pri geološkem modelu pod površja, preko katerega lahko odgovorimo na zelo natančna vprašanja, npr. dobimo vpogled v tok podzemne vode, geološko pogojenost naravnih oblik, včasih celo habitatov.

SE LJUDJE DANES ŽE DOVOLJ ZAVEDAMO, KAKO POMEMBNA JE GEOLOŠKA PODLAGA ZA NAŠ VSAKDAN?

Ne, ne vem zakaj, ampak ljudje si pogosto težko predstavljajo pod površje. Mogoče se o tem premalo učimo. Naravo prepogosto opazujemo brez njenega neživega dela – geopestrosti, se ne vse tudi manj cenimo. V starejših zgodovinskih dobah je mogoče prepoznati sposobnost posameznika pri izboru kamnin, ki je višja napram današnji. To sposobnost smo v globaliziranem svetu izgubili. Postopoma se zavedanje pomena geoloških znanj vrača v našo družbo, predvsem zato, ker je naš življenjski prostor pogosto

ogrožen zaradi geološko pogojenih nevarnosti. V zadnjih desetletjih še toliko bolj, saj smo posegli v dele okolja, ki so za naše bivanje manj oz. neprimerni.

KAKŠNO JE VAŠE STALIŠČE GLEDE STANJA OKOLJA V SLOVENIJI?

Menim, da je generalno stanje okolja dobro. Vsi vidimo od daleč Slovenijo ali Belo krajino kot zeleno in čisto. Problemi se pojavijo, ko pogledaš od blizu, tam je stanje mnogokrat slabše, kot bi si želel/i. Pogosto naletimo na probleme z onesnaževanjem okolja, podzemne pitne vode, nepremišljene posege v prostor. Kljub temu da se večina prebivalcev zaveda pomena varovanja okolja, to ni dovolj – to zavedanje moramo zgraditi pri vseh, saj lahko že delovanje posameznika močno vpliva na poslabšanje stanja v lokalnem okolju, še posebej na krasu, kot je to primer v Beli krajini.

KATERE SO PO VAŠEM MNENJU NAJVEČJE GROŽNJE NAŠI NARAVI?

Vsaka naša poraba, aktivnost ali delovanje pusti na okolju mikro vpliv, zavedati se moremo, da vse vsemu ne moremo izogniti. Geologi raziskujemo človekov vpliv na okolje in ga preko natančnih modelov pod površja lahko tudi delno upravljamo. Če/ko bomo osnovne geološke podlage izboljšali za celotno državo, bo to lahko predstavljalo osnovo za razumevanje in pristop k izboljšanju stanja v okolju. Še posebej za iskanje ravnotežja med varovanjem narave in razvojem.

KAKO LAHKO LOKALNE SKUPNOSTI UČINKOVITO PRISPEVAJO K BOLJ TRAJNOSTNEMU RAZVOJU?

Od izobraževanja, strategij razvoja nekega območja do čisto konkretnih investicij v infrastrukturo, saj je ravno lokalna skupnost tista, kjer se vse začne. Seveda je tukaj zelo pomembna podpora države in Evropske unije na eni strani ter posameznikov na drugi. Vsi

moramo delovati s skupnim ciljem in to je izboljšanje naših praks v družbi, v kateri smo izrazito potrošniško in ne trajnostno naravnani.

ALI MORDA VIDITE KONKRETNE PRIMERE DOBRIH PRAKS V BELI KRAJINI?

Trajnost in koncepti krožnosti se prisotni tudi pri nas – posebej mi je všeč, da so prisotni ti koncepti pogosto na lokalnih prireditvah. Pa tudi to, da je razvojna usmeritev Bele krajine odmaknjena od množičnega turizma. Tudi gospodarstvo ima nekaj dobrih praks, je pa na tem področju še veliko možnosti za izboljšanje.

KAKO POMEMBNO JE ODGOVORNO RAVNANJE Z NARAVNIMI VIRI?

To je težko na kratko razložiti, saj je vsaka zadeva svoja specifična. Tako kot pri okolju je tudi pri ravnanju z naravnimi viri potrebno najti ravnovesje med izkoriščanjem, uporabo ter varovanjem okolja. Surovine človeštvo porablja preveč nepreudarno, saj jih mnogokrat vgradimo v izdelke na takšen način, da reciklaža ni mogoča. Tudi porablamo dobrine prehitro. V mojem pogledu ne gre toliko za zmanjšanje porabe kot predvsem za bolj odgovorno oblikovanje izdelkov, ki omogočajo večje vračanje surovin v proizvodnjo novih izdelkov iz recikliranih surovin. Kmetijstvo je poleg prometa tisto, ki je najbolj povezano s tveganjem onesnaževanja tal in podzemne vode. Nikakor pa si ne moremo privoščiti, da bi kmetijsko panogo močno omejevali, saj jo podobno kot ostalo gospodarstvo vsi potrebujemo. Zato je pomembno razumevanje našega področja. Z dobrim poznavanjem lahko določene delovne površine namenimo za gospodarski razvoj, brez da bistveno ogrozimo tiste dele, ki so pomembni za varovanje. Seveda je pomembno, da strokovnjaki in lokalni prebivalci spremljamo vpliv delovanja vseh panog gospodarstva in kmetijstva na okolje, opozarjamo na nepravilnosti in zahtevamo čim bolj odprt dialog z lokalno skupnostjo. Specifična podzemne vode na krasu, torej tudi v Beli krajini pa je ta, da je izjemno ranljiva in lahko njeno dobro stanje ogrozi že delovanje posameznika, tako da je izobraževanje o tem ter grajenje vrednot do narave in okolja ravno tako izjemno pomembno, da bo v prihodnosti naše ravnanje bolj odgovorno.

KJE JE TOREJ PO VAŠEM MNENJU MEJA MED RAZVOJEM IN VAROVANJEM NARAVE?

Oboje potrebujemo. Ne gre za mejo, ampak za

ločevanje. Del prostora mora seveda biti namenjen razvoju gospodarstva in kmetijstvu, del pa moramo varovati. Osebnostno menim, da bi lahko varovanju narave posvečali še več pozornosti.

KAKO PODNEBNE SPREMEMBE VPLIVAJO NA GEOLOŠKE PROCESSE IN POKRAJINO?

Na določene geološke procese imajo podnebne spremembe vpliv, na določene ne. Geologi znamo iz sestave sedimentov in kamnin prepoznati tudi podnebne spremembe v geološkem času. Zemljo podnebne spremembe spremljajo od vedno ter so soodgovorne tudi za razvoj takšnega življenja, kot ga poznamo danes. Te spremembe so bile vedno do sedaj geološko pogojene. Tega danes ne vidimo, zato lahko rečemo da je gonilo trenutnih podnebnih sprememb človek. In ravno vpliv na človeka je ključen, da si geološke procese zapomnimo. Spomin na poplave in plazove izpred let nas bo spremljal še nekaj časa. Vpliv tega dogodka na naravo brez človeka ne bi bil bistven. Tako se moramo zavedati, da sil geoloških procesov ne moremo ustaviti, na njih se lahko le prilagodimo.

KAKO OPTIMISTIČNI STE GLEDE PRIHODNOSTI NAŠEGA PLANETA?

Zelo – Zemlja bo super še nekaj 100 milijonov let. Nato se bo postopoma površje našega planeta preveč segrelo in postopoma bo izginila voda, življenje, atmosfera, ustavile se bodo tudi tektonske plošče in Zemlja bo postoma postala podobna ostalim kamnitim sosednjim planetom. Verjetno pa ste tukaj mislili bolj na kratkoročne spremembe. Te iz geološkega vidika ne bodo pretresljive. To pravim zato, ker imamo geologi vpogled v vse pretekle spremembe, ki so se odvijale na našem planetu in te so bile res velike. Na dolgi časovni skali se tako (pod) površje kot tudi razporeditve kontinentov ali če želite organizmi v okolju močno spreminjajo. Manj sem optimističen glede vpliva sprememb na planetu na našo vrsto. V prihodnosti bomo morali prilagoditi naše delovanje, da bo v ravnovesju s planetom, saj nas v nasprotnem primeru čaka toliko sprememb okolja, da ne moremo napovedati, kako se bomo kot vrsta na to odzvali.

KAKŠNE POSEBNOSTI IMA BELA KRAJINA Z GEOLOŠKEGA IN OKOLJSKEGA VIDIKA?

Za Belo krajino lahko rečemo, da so ravno kraški pojavi tisti, ki jo delajo posebno. Ta del

geoprostosti je tisti, ki ga mogoče zaradi izobilja v našem prostoru sicer ne prepoznamo takoj. Za skoraj celoten del Bele krajine je značilno kraško površje, za pod površje pa je večinoma značilno, da je podzemna voda (podtalnica) plitvo pod tlemi. Zato je okolje zelo ranljivo iz geološkega vidika.

ALI JE TO OBMOČJE DOVOLJ ZAŠČITENO IN CENJENO?

Da in ne. Generalno da, namreč kar nekaj območja je primerno zaščitenega, nekaj pa je še možnosti za (boljšo) zaščito in varovanje. Tak primer je habitat Črnega močerila. To območje tudi raziskujem. Tega sem se lotil ravno zato, ker gre po mojem mnenju za največjo naravno posebnost Bele krajine. Moramo pa se zopet zavedati, da smo za varovanje okolja predvsem najbolj odgovorni sami, pa naj si bo to na zaščitenih ali nezaščitenih območjih.

KAKO LAHKO PREBIVALCI BOLJE IZKORISTIMO NARAVNE DANOSTI, NE DA BI JIH OGROZILI?

Naravovarstvenik v meni pravi: brez da v njih zares posegamo. Rečemo lahko tudi, da bi naravne danosti lahko bolj izkoristili, če bi jih bolj spoštovali in cenili. Torej se moramo zavedati tudi vrednot, ki nam jih predstavlja naravna dediščina. Vendar, če posege v naravo izvajamo premišljeno in strokovno, so lahko ti vplivi sprejemljivi in ne ogrozijo stanja v naravi.

KAKO PA SAMI V VSAKDNJEM ŽIVLJENJU SKRbite ZA OKOLJE?

Držim se svojih načel. Sem razmeroma premišljen glede posameznih majhnih odločitev glede nakupov, prednost imajo popravljivi in trajnejši izdelki oz. čim bolj lokalno pridelano, izdelano, pridobljeno, vzgojeno, vzrejeno ...

KAJ JE PO VAŠEM MNENJU SAMO ENA STVAR, KI BI JO LAHKO VSAK POSAMEZNIK TAKOJ SPREMENIL IN PRISPEVAL K BOLJŠEMU PLANETU?

Dobro vodilo za posameznika je lahko rek "ponovno uporabi, zmanjšaj, recikliraj" (ANG: Reuse, Reduce, Recycle). Ker mala dejanja se seštevajo!

MATEJA BABIČ

ARHIV TISKANIH IZDAJ
www.belokranjec.si

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO d.d.

ODKUP LESA

051 225 361
gg-nm.stefanic@siol.net

**BELA KRAJINA
IN KOČEVJE**

**POKLIČITE
ZDAJ!**

Izboljšajte svojo
ZAPOSLEJIVOST
ali možnost
NAPREDOVANJA.

**ŠTUDIJSKI PROGRAMI
MENEDŽMENT
KAKOVOSTI**

KOMBINIRAN NAČIN ŠTUDIJA
FIZIČNO + NA DALJAVO

FOS Fakulteta za organizacijske študije
Faculty of organization studies